

Vitazstvo Srdca

V KAŽDOM ČLOVEKU VIDIEŤ KRISTA

Rodina Panny Márie

2014 (V) / č. 100

Očami Panny Márie

*V júli tohto roku sa slávil 400. výročie smrti sv. Kamila de Lellis (1550-1614),
ktorý bol gigantom v prejavocho lásky k blížnemu.*

Tento svätec v chorých spoznal a miloval samotného Krista.

*Jeho takmer až materinská nežnosť skrývala v sebe jedno tajomstvo:
v najmenších z bratov slúžil Ukrižovanému „s očami a srdcom Panny Márie,“
ako to vyjadril on sám.*

*P*ohľad do histórie nám potvrdzuje, že Kamilova matka mala vyše 50 rokov, keď v talianskom mestečku Bucchianico v regióne Abruzzo priviedla na svet svojho vytúženého syna. Jeho otec bol zo zámožnej rodiny a ako dôstojník sa iba zriedkavo zdržiaval doma. O to viac starostí tento ťažko formovateľný chlapec robil svojej veriacej matke. Keď mal trinásť rokov, matka mu zomrela a hovorilo sa, že práve on bol posledným „klincom do jej rakvy“. Školu a telesnú prácu nenávidel. Naopak, veľmi skoro si obľúbil hazardné kartové hry a kocky. Jeho otec, dôstojník z Lellis, sa snažil tomu zabrániť a našiel mu miesto v armáde.

Nezriadený život žoldnierskych vojakov Kamilovi úplne vyhovoval. Keď sa mal aj so svojím otcom pridať k obrane proti Turkom, otec zomrel ešte na ceste. Kamil, vysoký (skúmanie pozostatkov potvrdilo jeho až dvojmetrovú výšku) lenivý mládenec, zostal na svete ako 18-ročný celkom sám. Zúfalý a s hnisavou ranou na členku prosil o prijatie do františkánskeho kláštora. Keď ho odmietli, musel hľadať pomoc inde. Otvorená rana na nohe ho prinútila k tomu, že sa vybral do známej rímskej *Nemocnice sv. Jakuba pre nevyliciteľne chorých*, kde sa starali rovnako o chorých, ako aj o siroty a bezdomovcov. Opatera v tejto nemocnici bola zvlášť úbohá; v dnešnej dobe nepredstaviteľná. O chorých ležiacich pacientov sa starali „ošetrovatelia“ – neležiaci pacienti; často boli medzi nimi aj vojenský zbehovia alebo podliaci, ktorí potrebovali „zmiznúť zo sveta“. Kamilu tu tiež využil možnosť zamestnať sa za nízky plat, aby si tak uhradil svoj vlastný pobyt v nemocnici. Pri tejto nepríjemnej a odpudzujúcej práci bol vítaný úplne každý, aj ten najneschopnejší. No Kamil, tohto abruzzského tvrdohlavca, čoskoro prepustili pre nedisciplinovanosť, hádky a hráčsku závislosť. Sotva uzdravený sa ihneď znova prihlásil do armády a bojoval proti Turkom v Dalmácii. Počas jednej hroznej búrky na mori 24-ročný vojak Kamil v smrteľnom strachu obnovil svoje predsavzatie, že bude nasledovať sv. Františka. No len čo sa dostal na suchú zem a bol mimo nebezpečenstva, opäť sa vrhol do hazardných hier a v kartách prehral celý svoj žold, kabát, ba dokonca aj košeľu. „*Hra, to bola moja vášeň,*“ priznal neskôr Kamil, „*jediná, ktorú som mal, ale veľmi mocná.*“ Tak sa na jeseň roku 1574 ocitol bez peňazí ako žobrák v Manfredónii. Tu dostal ponuku pracovať pri stavbe tamojšieho kapucínskeho kláštora.

Raz ho pátri poslali s potravinami do blízkeho kláštora v San Giovanni Rotondo, kde v 20. storočí žil svätý páter Pio. Úprimný a takmer až otcovský rozhovor, ktorý s ním viedol tamojší gvardián P. Angelo, spôsobil, že Kamil na spiatočnej ceste (bolo to práve na Hromnice) s dojatím nad všetkým rozmýšľal. Zrazu pocítil veľkú vnútornú bolesť nad svojím doterajším životom, nad premárnenými rokmi a „*neznesiteľne ostré svetlo preniklo do mojej duše, že som po niekoľkohodinovom vzlykaní začal na kolenách nahlas prosiť Boha o odpustenie a o dostatok času na to, aby som mohol robiť pokánie a napraviť všetko, čo som zameškal.*“ Kapucíni v Manfredónii spoznali, že bývalý žoldnier sa skutočne

obrátil, a prijali ho do postulátu, kde už čoskoro ako „fra Umile, brat Pokora“ pôsobil na radosť všetkých spolubratov. No rub habitu mu odieral starú ranu na členku a tá sa mu nanovo otvorila. Bolo to preňho veľké sklamanie, keď ho ako novica kňazi, hoci s ťažkým srdcom, museli poslať preč, pokiaľ sa mu rana nezahojí. Kamil sa bez uvažovania vybral po druhýkrát do Nemocnice sv. Jakuba. Až po troch rokoch sa, ako 29-ročný, vyliečený vrátil do kláštora. Bolo vidno, že za ten čas v ňom dozrela obdivuhodná dobrotá. Po štyroch mesiacoch sa mu však rana na nohe opäť otvorila. Ani pri najlepšej vôli nemohli takto Kamila pripustiť k reholným sľubom. Toto pochopil hľadajúci Kamil ako znamenie, že Boh ho chce mať v nemocnici, v službe chorým.

„Je to moje dielo“

V Nemocnici sv. Jakuba prijali Kamila s radosťou a už po krátkom čase mu zverili vedenie celého domu. Veľmi trpel, keď videl, že v starostlivosti o chorých chýbala láska. Preto sa ihneď snažil sprostredkovať personálu pravého ducha, ako sa má s chorými správne zaobchádzať. Robil im prednášky a nabádal ich k pravidelnej modlitbe, ale predovšetkým on sám bol príkladom nezištnej odovzdanosti.

Ako riaditeľ nemocnice stále jasnejšie videl, že je nutné nájsť ľudí, ktorí by boli ochotní slúžiť chorým bez nároku na odmenu, slúžiť im výhradne podľa kresťanských zásad a vidieť v nich Krista. A skutočne sa našlo v nemocnici päť dobrovoľníkov, jeden kňaz a štyria laici, ktorí sa nechali zapáliť Kamilovým idealizmom. Kamil zriadil oratórium, kde sa malé spoločenstvo stretávalo pri rannej modlitbe, aby sa potom s ochotnou láskou všetci venovali chorým. Aj napriek tejto obetavosti sa niektorí ľudia postavili proti nemu. Bol medzi nimi dokonca aj Filip Neri, vtedy 67-ročný sväto žijúci apoštol Ríma. Ako svedník vyčítal svojmu duchovnému synovi, že je to z jeho strany čistá pýcha, keď chce viesť spoločenstvo ako nevyučení laik. A tak sa teda tento 32-ročný obor ponížil, posadil sa ešte raz do školských lavíc a po dvoch rokoch, roku 1584, bol vysvätený za kňaza. Filip Neri, jeho duchovný vodca, aj napriek tomu stále trval na svojom: „*Nie si schopný viesť takéto spoločenstvo. Vyhod' si takúto myšlienku z hlavy!*“ Kamil ale v sebe cítil silné volanie k tomuto dielu a vo svojej duševnej núdzi ako novokňaz hľadal útechu pred veľkým krížom, svojím jediným majetkom, a úpenlivo prosil Ježiša o pomoc. Tu sa v živote svätého stalo čosi jedinečné, čo mu počas nasledujúcich tridsiatich rokov dodávalo neochvejnú vieru a silu pri všetkých prekážkach: Kamil videl, ako si Spasiteľ uvoľnil obe ruky z kríža, vystrel ich k nemu a jasne vyslovil tieto slová: „*Čo ťa zarmucuje, ty maloverný? Pokračuj, pretože je to MOJE dielo, a nie tvoje!*“

Keďže ženské rády, ktoré by sa starali o chorých, vznikli až neskôr, bolo pre celú Cirkev takéto dielo nevyhnutne potrebné. Kamil chcel, aby sa starostlivosť poskytovala všetkým chorým v Ríme, preto so svojimi spoločníkmi opustil Nemocnicu sv. Jakuba a na sviatok Narodenia Panny Márie v roku 1584 mali obliečku prví dvaja bratia. Táto udalosť sa považuje za založenie Spoločnosti služobníkov chorých, ako ju Kamil sám nazýval. Na začiatku obývala malá skupinka prvých kamiliánov dve vlhké izby na brehu rieky Tiber. No už onedlho vzrástol ich počet na dvanásť a našli si svoj konečný domov v Kostole sv. Márie Magdalény a priľahlej budove. Aby bolo jeho ošetrovateľov poznať, všetci počas služby – v nemocniciach, v rodinných domoch a na uliciach, kdekoľvek boli zavolaní k chorým a zomierajúcim – nosili na svojich čiernych habitoch veľký červený kríž, ktorý sa pre celé mesto už čoskoro stal pojmom nezištnej pomáhajúcej lásky a ktorý obyvatelia Ríma často s úctou bozkávali.

Mariánsky ideál

Hlavným strediskom pôsobenia P. Kamila v Ríme bola navonok nádherná *Nemocnica Ducha Svätého* v blízkosti *Anjelského hradu*. Ale aj tu sa služba chorým poskytovala v jednej veľkej miestnosti, kde vládla nepredstaviteľná chudoba a zápach, a to všetko bolo znásobené až škandalóznym nedostatkom lásky. Mladý kňaz tu sám robil tie najpodradnejšie a najodpudivšie služby s takou láskou, pokojom a dokonca veselo, ako keby sa mu nič nehnuilo. No aj on videl a cítil to isté čo všetci ostatní, ktorí si pod nosom pridžžali fľaštičky s voňavkami, aby neodpadli od všade prítomného zápachu. Na Kamila mal pobyt v takomto prostredí negatívny vplyv, čo sa prejavilo na sklonku jeho života, keď nemohol takmer nič jesť, pretože jeho žalúdočné nervy boli veľmi poškodené ustavičným napínaním na zvracanie. Tajomstvo, ako P. Kamil a jeho spoločníci dokázali pracovať v týchto extrémnych podmienkach, ako aj tajomstvo kamiliánskej spirituality vôbec, spočíva v ich mariánskom ideáli. Bola to veľká milosť a jasné svetlo, ktoré tomuto priekopníkovi zrazu prenikli až na dno duše, a to už dva roky pred jeho kňazskou vysviackou:

„Vidieť Krista v chorých je dobré, ale k dokonalosti patrí to, že ho vidíme tak, ako ho vidí Panna Mária; že ho vidíme očami jeho Matky, milujeme srdcom jeho Matky. V istom zmysle musíme Panne Márii cez nás umožniť, aby sa znovu mohla postarať s celou svojou materinskou odovzdanosťou o svojho Syna, naďalej žijúceho v chorých.“ Očitý svedok píše: *„Láska, s akou Kamil slúžil chorým, sa nedá opísať ... Naozaj nám pripomínal nežnú matku pri lôžku jej jediného ťažko chorého syna. Často ho bolo vidno, ako sa skláňa nad chorými a svojím dychom, srdcom i duchom im chce poskytnúť tú pomoc, ktorú práve potrebujú; skôr než odišiel od jednej postele k druhej, rukou prešiel takmer stokrát po poduške a prikrývke ... vyzeralo to, akoby bol držaný neviditeľným magnetom a nevedel sa odtrhnúť ... Nikto by neveril, že prišiel do nemocnice, aby bez rozdielu poslužil všetkým chorým, a nie iba tomuto jednému; zdalo sa, akoby nemal žiadne iné myšlienky.“*

Kamilova „prehnaná“ a „príliš náročná“ starostlivosť o chorých najprv vzbudzovala v nemocnici prudký odpor, ale po čase si získala srdce nejedného ošetrovateľa. Predovšetkým sa ale práve prostredníctvom nej veľa chorých otvorilo Božej milosti. Dokonca aj protestantskí a moslimskí pacienti sa už po niekoľkých dňoch vyjadrili, že nevedia odolať takejto láske a chcú sa stať katolíkmi. Nemocnica sa stala „cvičiskom lásky“ pre nových ošetrovateľov, kde sa, podľa vzoru svojho duchovného otca, učili chorým slúžiť a pozeráť na nich nadprirodzeným pohľadom. Keď sa raz P. Kamil prizeral, ako jeden z novicov pripravuje posteľ pre chorého, napomenul ho: *„Opatrne! V týchto rukách musí byť viac odovzdanosti, viac srdca! Robila by to takto matka?“* Veľkodušnosť a ochotu slúžiť chorým a zároveň pritom zabúdať na seba – to nazýval „zlaté rukavice“, v ktorých sa má kamilián dotýkať Krista. No nielen v chorých spoznával Kamil znetvorenú Kristovu tvár; videl ju aj vo väzňoch a galejníkoch, voči ktorým sa správal skutočne ako matka, len aby zachránil ich dušu. Robil to s vedomím, že aj on sám ako vojak a hazardný hráč mohol ľahko skončiť na ich mieste. Zvláštnu pozornosť venoval predovšetkým zástupom chudobných, ktorí najmä po vypuknutí hladomoru prichádzali do Ríma z celého okolia. Vo svojej zaplátanej sutane bol P. Kamil ako jeden z nich a dal im všetko, čo mal; často sa to vymykalo bežnému ľudskému zmýšľaniu. Nezriedka sa po jeho modlitbe plnej dôvery udiali skutočné zázraky rozmnoženia. Stretnutie s týmito nešťastníkmi bolo pre neho stretnutím s Ukrižovaným, ktorému patrila všetka jeho láska, takže raz sa vyjadril: *„Keby neexistovali chudobní, museli by sme kopať až do stredu zeme, aby sme tam nejakých našli!“*

Mučeník lásky k bližnému

Na sviatok Nepoškvrnenej v roku 1591 bola *Spoločnosť služobníkov chorých* uznaná ako cirkevný rád a P. Kamil bol ako 41-ročný zvolený za generálneho predstaveného.

25 bratov zložilo popri reholných sľuboch aj dodatočný „morový sľub“. Ten ich zaväzoval k službe chorým, ktorí boli nakazení morom, aj keby to malo znamenať obetovanie vlastného života. V dejinách svojho rádu mali títo ošetrovatelia veľa krát možnosť s hrdinskou vernosťou splniť svoju svätú povinnosť. V dôsledku veľkého hladomoru bolo tak raz napríklad do *Nemocnice Ducha Svätého* prijatých 1500 žobrákov a medzi nimi vypukla pustošivá epidémia, týfus. Po necelých troch týždňoch zomrelo päť z ôsmich bratov, ktorí slúžili chorým až do vyčerpania.

Na konci epidémie bolo nedávno uznaná *Spoločnosť služobníkov chorých* zredukovaná na polovicu. Ale na základe svedectva bratov a vďaka sviatostiam našli cestu k Bohu tisícky ľudí nakazených morom a týfusom.

V zime roku 1598 postihli Rím hrozivé záplavy. Rieka Tiber bola viac ako zvyčajne rozvodnená a na Štedrý večer vystúpila až po Nemocnicu Ducha Svätého. Aj keď inokedy stačilo premiestniť chorých z hlavnej sály do miestnosti vyššie medzičasom už uctievaný ako osvietený svätec, predvídal ešte horšiu povodeň. Dosiahol, že všetkých 200 pacientov mohli premiestniť na prvé poschodie. Tam sa však dalo dostať iba po strmých a úzkych točitých schodoch. Sedem spoločníkov P. Kamila a aj on sám prenášali chorých na vyššie poschodie nepretržite počas celej noci. P. Kamil niesol na svojich silných ramenách niekedy dokonca dvoch chorých naraz, kým studená kalná voda v sále neustále stúpala, až mu siahala takmer po kolená a chorým po okraj postele. Tu sa prejavila jeho telesná veľkosť a sila skutočne ako požehnanie. Len čo po nadľudskej námahe dostal do bezpečia posledného chorého, hučiaci záplava vtrhla do hlavnej sály a aj vedľajšiu miestnosť zaliala do výšky dvoch metrov.

Aj mimo Ríma si stále viac a viac žiadali týchto služobníkov chorých.

Keď roku 1600 v Nole vypukol mor, polovica z pätnástich nasadených bratov sa pri ošetrovaní chorých sama morom nakazila. P. Kamil ich osobne ošetroval až do konca. Väčšina z nich obetovala svoj život v službe nemocným.

„Božie milosrdenstvá“

Mnogo mladých mužov, ktorých sa hlboko dotkol žiarivý príklad služobníkov chorých, vstupovalo do spoločnosti, a to viedlo k otvoreniu nových domov v ďalších talianskych mestách. P. Kamilovi veľmi ležalo na srdci, aby mal s týmito novozaloženými domami osobný kontakt. Pre neho to však bolo spojené s mnohými namáhavými a nebezpečnými cestami loďou, na koni i pešo. Ako tieto cesty zvládol napriek svojej nevyliciteľne chorej nohe, ktorá mu niekedy spôsobovala veľké bolesti – často od bolesti upadal až do bezvedomia – sa dá vysvetliť len jeho vrúcnou láskou k Ukrižovanému a k chorým; pretože „žiaden iný dôvod,“ tak sám priznáva, „by ma nedokázal prinútiť urobiť čo i len jediný krok.“ Neustále chodenie a státie viedli k tomu, že sa mu na nohách vytvorili kurie oká veľkosti orecha. K tejto nepríjemnosti sa pridružil chorý žalúdok, trápili ho chronické obličkové koliky a ťažká slabinná prietrž. Tieto choroby a bolesti

rád označoval P. Kamil ako „Božie milosrdenstvá“, ktoré do výzoru niekdajšieho abruzzského tvrdohlavca postupne vtlačali črty Kristovej tváre.

No ako zakladateľ spoločnosti sa nevyhol ani vnútorným utrpeniam: počínajúc finančnými ťažkosťami až po nepochopenie zo strany svojich duchovných synov. A tak pre dobro rehole, sám až do krajnosti vyčerpaný, sa v roku 1607 vzdal svojho úradu predstaveného spoločnosti. Oslobodený od tejto ťarchy sa P. Kamil o to viac a s nevýslovnou náklonnosťou venoval svojim milovaným chorým. Vyprosil si dokonca povolenie, aby ich v Nemocnici Ducha Svätého mohol opatrovať aj v noci. Často ho bolo vídať, ako si pred chorých kľakol a ako im s úctou bozkával ruky a šepkal slová, ktoré patrili viac Kristovi ako im: „Ty, môj Pane, moje srdce, moja duša, čo odo mňa žiadaš? Čo pre teba môžem urobiť?“ Svedkovia potvrdzujú, že P. Kamil pri kŕmení ťažko chorých nevedel niekedy nájsť ich ústa; tak veľmi bol oslepuvaný leskom Krista, ktorý z nich vychádzal.

V posledných rokoch svojho života dokázal Kamil de Lellis očistiť svoju povahu od všetkého negatívneho a to do takej miery, že on sám už bol len dobrotou a láskavosťou sama, bol ako „požiar Božej lásky“. Služba v nemocnici si od neho vyžadovala stále väčšie úsilie. Zhrbený starobou a chorobou sa namáhavo vliekol od postele k posteli a niekedy vládol ísť po schodoch už len štvornožky. No ešte stále v ňom bola ťažko pochopiteľná tajomná serafínska sila. Keď sa okolo neho tlačili jeho duchovní synovia, aby od neho počuli nejaké povzbudivé slová, hovoril s apoštolom Jánom: „Láska, láska! Túžim zomrieť, ustavične vyslovujúc slová: Láska! Láska! Nevieť robiť nič iné, neviem povedať nič iné.“

Keď ho sily úplne opustili, podopieraný dvoma bratmi ešte poslednýkrát navštívil svojich chorých v Nemocnici Ducha Svätého. Na tichú výčitku: „Otče, keď budete takto pokračovať, ešte sa tu raz v nemocnici zosypete a umriete,“ raz s úsmevom odpovedal: „To by bola pre mňa tá najkrajšia smrť. Dobrý vojak umiera na bojisku, pravý služobník chorých pri svojich chorých.“ No toto jeho najväčšie želanie nebolo splnené. 14. júla 1614, počas modlitby za zomierajúcich, keď kňaz vyriekol slová: „Nech sa ti láskavo a slávnostne zjaví tvár Ježiša Krista“, P. Kamil s úsmevom na perách naposledy vydýchol.

Sv. Kamil de Lellis je patrónom všetkých chorých a zomierajúcich, ako aj ošetrovateľov a všetkých nemocníc na svete. Srdce veľkého svätca lásky k blížnemu, ktoré je uchovávané v materskom Kostole sv. Márie Magdalény v Ríme, je dodnes neporušené, akoby chcelo navždy zviditeľniť lásku k blížnemu sv. Kamila de Lellis.

„Služobník chorých nemôže od Boha dosiahnuť väčšiu milosť ako zomrieť za úbohých chorých... Láska nám nadobudne všetko Božie požehnanie, ba Boha samého. Keď za nich nezomrieme, nikto neuverí našej láske.“

Muž, ktorý neskôr založil medzinárodnú organizáciu známu pod názvom Červený kríž a ktorý za to dostal prvú Nobelovu cenu, Švajčiar Jean Henry Dunant, bol v roku 1859 účastníkom krvavej bitky pri Solferine a videl, ako zraneným neúnavne pomáhali kamiliáni, označení červeným krížom na hrudi. Ešte dnes používa medzinárodný Červený kríž tento univerzálny symbol, ktorý každý chápe ako znak lásky a služby blížnemu.

Ešte pred Kamilovým narodením mala jeho matka donna Kamila sen, v ktorom videla svoje dieťa, chlapčeka, s červeným krížom na hrudi a celý huf iných detí, ktoré ho nasledovali a ktoré mali na hrudi ten istý znak. Vždy to vnímala ako chmúrnú predtuchu žiaľu a utrpenia. Keď neskôr sv. Kamil prišiel do svojho rodiska s úmyslom založiť aj tam dom pre služobníkov chorých, starší obyvatelia mu pripomenuli onen prorocký sen, ktorý im Kamil vysvetlil takto: „Áno, to je ten kríž, o ktorom si moja matka myslela, že znamená záhubu. Namiesto toho ho Boh využil na záchranu mnohých duší a na svoju vlastnú oslavu.“

Pred niekoľkými rokmi sa konal v blízkosti Limy, hlavného mesta Peru, modlitbový deň k úcte Matky všetkých národov. Zúčastnilo sa na ňom nielen mnoho veriacich laikov, ale boli tam aj sestry kamiliánky spolu so svojimi novickami a kandidátkami. Pretože ako zdravotné sestry denne pracujú s trpiacimi, okamžite pochopili vzácnosť milostivého obrazu, na ktorom stojí Sedembolestná pred krížom svojho a nášho božského Vykupiteľa. Oslovené vrúcnu modlitbou a prosbou o zoslanie Ducha Svätého si kamiliánky zobrali množstvo obrázkov s modlitbou pre svojich pacientov a pre ich rodiny.

Kým je Ježiš pre mňa?

V jednom pastierskom liste počas pôstneho obdobia kardinál Joachim Meisner napísal: „Pán Ježiš vyslovil slová premenenia na tomto svete vlastne dvakrát: po prvýkrát odzneli tieto slová nad chlebom a vínom: *‘Toto je moje telo... Toto je moja krv’*. Druhýkrát zazneli nad unaveným a preťaženým blížnym: *‘Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili’*. Aj Matka Tereza z Kalkaty vždy opakovane hovorila svojim sestrám: *‘Pozerajte hneď ráno na Ježiša v Eucharistii, potom ho spoznáte i v núdznych, ktorým slúžime; pretože Pán v Eucharistii a Pán v núdznych je ten istý. Ak si však nenájdeme čas pozerat’ sa na neho pri eucharistickej poklone, stratíme ho z dohľadu aj počas našej služby núdznym.’*“

Matka Tereza naozaj vždy opätovne zdôrazňovala svojim sestrám túto hlbokú vnútornú spojitosť medzi modlitbou a láskou k blížnym: *‘Aby sme sa dokázali navzájom milovať, musíme sa veľa modliť, pretože modlitba očisťuje srdce a jedine čisté srdce dokáže vidieť v blížnom Boha.’* Svoje duchovné dcéry povzbudzovala v ich charitatívnej službe práve k tomuto čisto nadprirodzenému postojú duše: *‘Nie sme tu kvôli práci, sme tu kvôli Ježišovi. Všetko, čo konáme, je pre neho. Predovšetkým sme reholňou spoločnosťou – nie sociálnymi pracovníkmi, učiteľkami, zdravotnými sestrami či lekárkami; sme reholňými sestrami. V chudobných slúžime Ježišovi; o neho sa staráme, jeho krmíme, jeho obliekame, jeho navštevujeme. Jeho utešujeme, keď utešujeme chudobného, odvrhnutého, chorého, sirotu a zomierajúceho. Všetko, čo konáme – naše modlitby, našu prácu, naše utrpenie, to všetko je pre neho. Náš život nepozná žiaden iný dôvod ani žiadnu inú motiváciu. Toto je niečo, čo mnohí nechápu. Slúžim Ježišovi 24 hodín denne; čokoľvek konám, konám to pre neho samého.’*

Preto napísala táto zakladateľka Misionárov lásky, keď v roku 1983 sama ležala na lôžku v istej rímskej nemocnici, nasledovnú meditáciu:

Ježiš je môj Boh.
Ježiš je môj Ženích.
Ježiš je môj Život.
Ježiš je moja jediná Láska.
Ježiš je moje všetko vo všetkom.
Ježiš je moje všetko.

Ježiš je Obeta
- prinášaná pri svätej omši za hriechy sveta i moje.

Ježiš je Chlieb života – jedzme ho.
Ježiš je Hladný – nasýťme ho.
Ježiš je Chorý – uzdravme ho.
Ježiš je Opustený – milujme ho.
Ježiš je Žobrák – usmejme sa naňho.
Ježiš je Opilec – počúvajme ho.
Ježiš je Postihnutý – chráňme ho.
Ježiš je Narkoman – spriateľme sa s ním.
Ježiš je Väzeň – navštívme ho.
Ježiš je Starý – slúžme mu.

„Daj mi svoje srdce!“

Krátko potom, čo Pán Ježiš zjavil sv. Margite Márii Alacoque (1647-1690) svoje Srdce, prispeli hlavne jezuiti svojimi ľudovými misiami k rýchlemu rozšíreniu úcty k Božskému Srdcu. Na prvých zobrazeniach prebodnutého Ježišovho Srdca bolo srdce ovinuté trňmi, nad ním bol malý krížik a z neho vychádzali plamene lásky. Prvý nákres urobila dokonca samotná svätá a do rany na srdci napísala slovo „charitas“. Neskôr, v polovici 18. storočia, začali barokoví maliari zobrazovať postavu Pána Ježiša so srdcom jasne viditeľným na jeho hrudi. K vzniku jedného z týchto obrazov Božského Srdca, ktorý je pravdepodobne najznámejším, sa viaže nezvyčajná udalosť, ktorú porozprával samotný umelec a ktorú jezuiti v Ríme verne uchovávajú.

Predstavený jezuitov v Ríme P. Dominik Calvi dal Pompeovi Girolamovi Batonimu (1708-1787), jednému z najznámejších a najlepších rímskych maliarov svojej doby, v roku 1760 za úlohu namalovať pre dom jezuitov v Ríme obraz Božského Srdca. Tento veľmi vážny a aj veriaci majster s radosťou a nadšením úlohu prijal aj preto, lebo sám bol ctiteľom Božského Srdca. Ťažkosti mu však spôsoboval nový spôsob zobrazovania Božského Srdca ako postavy Krista s horiacim srdcom. Hoci sa umelec modlil a zúčastnil sa aj na duchovných cvičeniach, nedostával žiadnu uspokojujúcu inšpiráciu. Až jedného dňa po rannej svätej omši, pri ktorej dokonca prijal sväté prijímanie na tento úmysel, stretol cestou domov jedného žobráka, ktorý ho prosil o almužnu. Majster Batoni

s váhaním vyplnil žobrákovu prosbu, pretože mal pri sebe iba mincu vyššej hodnoty, za ktorú si chcel kúpiť raňajky. A práve v okamihu, keď žobrákovi podával mincu, vypočul Boh tichý úmysel tohto známeho umelca. Žobrák si totiž položil svoju ľavú ruku na srdce a zároveň skromne vystrel pravú ruku, aby mohol prijať podávanú almužnu. V okamihu, keď Batoni uvidel toto žobrákovo gesto, dostavila sa aj túžobne želaná inšpirácia; pri pohľade na žobráka si predstavil Pána Ježiša, ktorý tiež vystiera svoju ruku k nám a prosí nás o lásku – našu vďaku za jeho veľkú vykupiteľskú lásku. Tak sa o tom píše aj vo Svätom písme: „*Daj mi, syn môj, svoje srdce!*“ (Prís 23,26)

*P*o tomto zážitku sa Batoni ponáhlal domov, akoby jedným dychom obraz naskicoval a zakrátko aj namaľoval. S obrazom boli jezuiti nadmieru spokojní. Keď sa neskôr z domu jezuitov stali kasárne, vzácny obraz preniesli do jezuitského materského kostola Il Gesù, kde má až dodnes svoje čestné miesto v malej, nádherne vyzdobenej bočnej Kaplnke Božského Srdca na pravej strane kostola. Batoniho maľba, z ktorej existujú tisícky kópií, je dodnes najznámejším obrazom Božského Srdca.

Prameň: Paul Haider, Herz-Jesu- und Marien-Büchlein, Steiger Verlag, 1. vydanie v roku 2000

„*Všade, kde sa bude tento
svätý obraz uctievať,
rozlejem svoje milosti
a svoje požehnanie.*“

Slová Pána Ježiša sv. Margite Márii Alacoque

Ježiš v úbohom a odpudzujúcom odeve

V oboch nasledujúcich príkladoch dojímavých stretnutí dvoch amerických kňazov so zomierajúcimi je zaznamenaná táto vzácna osobná skúsenosť:

*Keď sa snažíme vidieť v trpiacom človeku Ježiša
a pristupujeme k nemu s úctou a láskou,
potom sme obdarovaní a obohatení aj my sami.*

*R*oberto José Folonier rozpráva: Stalo sa to na Piazza Venezia v Ríme. Jedného dňa som tu vystúpil z autobusu a prechádzal som námestím, aby som sa dostal do budovy univerzity. Cestou som mal prejsť okolo žobráka, ležiaceho na zemi. Siahol som do vrecka, aby som zistil, či mám pri sebe ešte nejaké peniaze. Mal som práve toľko, čo mi stačilo na spiatočný lístok. A tak som si pomyslel, že by som mal radšej len rýchlo prejsť okolo neho. No keď som sa k žobrákovi približoval, začal ma vnútorný hlas prehovárať: „*Nemôžeš byť predsa taký skúpy! Aj keď mu nemôžeš nič dať, mal by si sa s ním aspoň krátko porozprávať.*“

Ako som tak stál pred týmto žobrákom, uvedomil som si, že je to chorý človek v zúboženom stave. A on oslovil mňa:

„Páter, mohli by ste ma vyspovedať?“ V tom momente som pochopil veľkosť Božieho milosrdenstva. Ja som si robil starosti, pretože som mu nemohol nič dať, ale on odo mňa nechcel peniaze. On túžil iba po tom jedinom dobre, ktoré môže poskytnúť len kňaz; po sviatostiach. Rád som mu venoval svoj čas a musím priznať, že len zriedka som si vypočul svedčenie s takou pokorou a skrúšeným srdcom. Nakoniec mi povedal, že je veľmi chorý, má rakovinu a sám vedel, že už nebude dlho žiť. V tom istom mesiaci som sa ešte raz vrátil do Ríma a opäť som videl toho istého žobráka. Práve ho odvážala sanitka. Tentokrát som sedel v autobuse a nemohol som vystúpiť. Ale pochopil som veľké Božie milosrdenstvo, ktoré nikdy neopustí tých, ktorí ho milujú a hľadajú. Stretnutie s týmto žobrákom ma naučilo jedno: Aj keď nemáme nič materiálne, čo by sme núdznemu mohli dať, vždy môžeme s trochou dobrej vôle darovať slová útechy, nádeje a úsmev.

*R*ichard Mark Figliozzi o svojej skúsenosti hovorí:

Každoročne niekoľko dní pracujem ako dobrovoľný pomocník s bratmi Misionármi lásky v Kingstone na Jamajke. Títo misijní bratia sa starajú nielen o najbiednejších v chudobných štvrtiach, ale tiež o chorých na AIDS. Jedného dňa ma bratia prosili, aby som im pomohol pri ošetrovaní smrteľne chorých. Pripadla mi úloha vyzliecť jedného muža z jeho špinavých šiat a potom ho umyť v provizórnej sprchovej kabínke na betónovovej podlahe. Plný obáv som sa začal modliť, pretože som sa na túto úlohu necítil byť pripravený. Pri pomyslení na nevyliciteľnú nákazlivú chorobu, na zápach a nevyhovujúce podmienky sa mi zdalo úplne nemožné, aby som zverenú úlohu zvládol. Kým som toho muža sprchoval a mydlil, spýtal som sa ho na meno. Keď mi odpovedal, uvedomil som si, že tento muž nie je len „niečo“, čoho som sa bál dotknúť. Uvedomil som si, že je to človek. Stelesňoval trpiaceho Krista, ako to často zvykla hovoriť Matka Tereza. Keď som ho umyl a obliekol mu čisté šaty, priviedol som ho na dvor k ostatným. Počul, ako ma misijní bratia oslovujú „father“ - „otče“. A tak sa ma tento muž opýtal, či som kňaz. Keď som prikývol, povedal mi: „*Chcem, aby ste vedeli: je pre mňa veľkou ctou, že ma umývali ruky katolíckeho kňaza.*“

Na jeho slová nikdy nezabudnem. Vtedy som pochopil, že tento muž mi dal viac, než ako by som mu kedy mohol dať ja sám.

Prameň: Thomas M. Gögele LC a Valentin Gögele LC, Úplne obyčajný zázrak – 100 svedectiev katolíckych kňazov, Catholic Media – CIF

Milosrdenstvo prekonáva všetky hranice

*Boh má na nás vysoké požiadavky, keď žiada, aby sme milovali aj našich nepriateľov, pretože „on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielal dážď na spravodlivých i nespravodlivých.“
V nasledovaní Pána je teda každý kresťan povolaný k tomu, aby napodobňoval toto milosrdné konanie Boha.*

*J*e ľahké milovať blížneho, keď ťa priateľsky pozdraví a keď ti úprimne polichotí. Tiež nie je ťažké s láskou sa poďakovať susede, ktorá sa u teba zastaví a prinesie ti kyticu kvetov zo svojej záhradky. Možno sa niekomu z nás podarí objaviť trpiaceho Krista v zápachajúcom bezdomovcovi. Ale ak sme úprimní, musíme si priznať, že často stačia maličkosti a v nás sa vytvorí negatívny, ba nepriateľský obraz o tom druhom. A na to ani nepotrebujeme niekoho, kto by nás nenávidel alebo prenasledoval. Stačí, ak niekomu dajú prednosť pred nami alebo ak nás niekto vysmeje, skompromituje, alebo ak sa práve nás neopýtajú na našu mienku. Na druhej strane je človek často blokovaný, a to najmä v styku s niekým, kto mu je nesympatický alebo kto ho zranil. A vtedy si človek uvedomuje: Nebol by v tomto prípade môj úsmev iba pokrytectvom a moja pomoc pretvárkou? Ako môže byť moja láska kresťanská a úprimná, keď mi pocity vravia: *som rád, keď ťa nevidím?!*

Každý človek skôr či neskôr narazí na svoje ľudské hranice a cíti emocionálnu nemožnosť, aby dokázal Pána Ježiša v druhom človekovi spoznať a dokonca ho milovať, keď ťa ten druhý osočuje, šikanuje alebo klame; keď napríklad stojíš zoči-voči lekárovi, ktorý z vlastnej nedbanlivosti zapríčinil smrť tvojej mamy. Nie je tu potom celkom prirodzené, že sa v nás niečo búri a nabáda nás pomyslieť si: *Tu mám právo prestať milovať!* A predsa prikázanie Pána Ježiša trvá a nestráca na svojej aktuálnosti: *„Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás!“*

Odkiaľ však máme vziať silu k tejto úplne inej, nie prirodzenej, ale nadprirodzenej láske? Áno, túto najväčšiu a najťažšiu formu lásky, lásku k nepriateľovi, ktorá existuje len v kresťanstve, si musíme vrúcne a vytrvalo vyprosovať: *„Pane, daruj mi túto tvoju lásku!“* Tento milosrdný pohľad a milosrdné konanie, ktoré nás môže veľmi veľa stať, nás najlepšie dokážu naučiť svätí, ktorí s tým tiež všetci bojovali a zápasili.

*M*ech nám postačí príklad zo života svätej Faustíny. Do svojho Denníčka napísala: „Ježišu, môj najdokonalejší vzor, zahľadená na teba pôjdem životom v tvojich šlapajach ... Ježišu môj, napriek tvojim milostiam cítim a vidím celú svoju úbohosť. ... Úplne dôverujem tvojej pomoci. ... Dnes ma navštívila istá svetská osoba, pre ktorú som mala veľké nepríjemnosti, lebo zneužila moju dobrotu a v mnohých veciach klamala. V prvej chvíli, keď som ju zbadala, krv mi stuhla v žilách, lebo sa mi pred očami zjavilo všetko, čo som pre ňu musela vytrpieť, hoci som sa jedným slovom mohla od

toho oslobodiť. Prišlo mi na um, že jej poviem celú pravdu rozhodne a ihneď. No v tej istej chvíli som si spomenula na Božie milosrdenstvo a rozhodla som sa zaobchádzať s ňou tak, ako by konal Ježiš, keby bol na mojom mieste. Začala som sa s ňou rozprávať láskavo, a keď zatúžila rozprávať sa so mnou osamote, vtedy som veľmi ohľaduplne, ale jasne poukázala na smutný stav jej duše. Videla som jej hlboké rozrušenie, aj keď ho predou mnou skrývala... Bez Božej milosti by som však nebola schopná takto sa k nej správať... Ďakovala som Bohu za milosť, ktorá ma v tomto čase posilňovala. Vtom som počula tieto slová: *„Teším sa, že si konala ako moja skutočná dcéra. Buď vždy milosrdná, ako som ja milosrdný. Miluj všetkých z lásky ku mne, hoci by to boli aj najväčší nepriatelia, aby sa mohlo v celej plnosti odzrkadliť v tvom srdci moje milosrdenstvo.“* Kriste, hoci je potrebné také veľké úsilie, s tvou milosťou je však všetko možné.“

Naučil si ma žiť

Alessandra Sistilli pochádza z malej dedinky Cologna, ležiacej pri meste Roseto na pobreží Jadranského mora v Taliansku. Už deväť rokov sa stará o ťažko postihnutého Simona zo svojho susedstva. Jedného dňa mu povedala: „Simon, vieš prečo Ježiš zariadil, aby sme sa stretli? Lebo vďaka tebe ma naučil žiť.“ Alessandra rozpráva o svojej vzácnej skúsenosti.

K keď som Simona uvidela po prvý raz, mal 9 rokov. Na privítanie sa na mňa krásne usmial a hneď sme sa stali priateľmi. Simon bol vlastne zdravé dieťa, ale pri pôrode došlo chybou lekára k poškodeniu jednej časti mozgu. Následok toho je, že Simon dokáže komunikovať len očami. Tým, že sa pozrie hore, hovorí áno, a keď pohybuje zreničkami sem a tam, znamená to nie. Žiadnou inou časťou tela nedokáže kontrolovať pohyby, preto je na vykonanie každého iného pohybu odkázaný na cudziu pomoc.

V roku 2005 som mu bola pridelená ako asistentka, ktorá ho má sprevádzať na vyučovaní. Postihnuté deti sú tu v Taliansku integrované do bežnej školskej triedy. Hoci sme si už od začiatku boli sympatickí, musela som sa krok za krokom učiť porozumieť, čo sa mi Simon snaží povedať, aké má potreby alebo na čo myslí. Keď jeho spolužiaci zbadali, že my navzájom „komunikujeme“, prestali sa hanbiť a aj oni sa mu začali prihovárať alebo sa ho na všeličo vypytovať. Zabudli na jeho postihnutie, lebo cítili jeho otvorenosť a obľúbili si jeho sústredenú pozornosť. Počas všetkých tých rokov som nikdy nezažila, že by sa Simon sťažoval. Keď ho počujem stenať, znamená to, že sa má naozaj zle. Raz mal pri jedle značné problémy s prehĺtaním. Bolo mi ho ľúto, ale nemohla som mu nijako pomôcť. Opýtala som sa ho: „Simon, zvládneme to vlastnou silou alebo láskou?“ Okamžite mi dal najavo: „Láskou.“ Utrpenie Pána nie je pre neho žiadnym tajomstvom. Často sa o tom rozprávame. Keď mu niečo padne zaťažko, nechám ho, aby si vybral, za koho to chce obetovať. Niekedy trávime čas tým, že ja vedome vymenúvam jeho jednotlivé postihnutia a on každé obetuje za inú osobu. Potom sme vždy obidvaja veľmi šťastní.

*P*red tromi rokmi sme si spoločne prezerali jeden časopis. Simon sa veľmi tešil fotografií pápeža Benedikta XVI. Opýtala som sa: „Vieš, kto to je?“ A on svojimi veľkými očami odpovedal: „Áno.“ – „A modlíš sa zaňho?“ – „Áno.“ „Obetuješ za neho svoje utrpenie?“ – „Áno.“ A to nie je málo. Myslím, že jednou z jeho najťažších obiet je, že nemôže chodiť. Znova a znova sa úpenlivo pozerá na kríž s prosbou, aby ho Ježiš uzdravil. Hoci Pán zatiaľ jeho prosbu nevyslyšal, nikdy som nezažila, že by bol Simon pochyboval o tom, že ho Boh miluje.

*K*rátko pred jeho osemnástimi narodeninami sa prihodilo čosi veľmi pekné a povzbudivé. Simon si veľmi prial, aby ho navštívil spolužiak Dávid. Keďže som Dávidovo telefónne číslo nemala, navrhla som Simonovi, aby sme pozvanie zverili Dávidovmu anjelovi strážcovi. Na druhý deň mi Simonova matka povedala, že Dávid naozaj prišiel. Na Simonovej radosti som videla, aká živá je jeho viera. Povedala som mu: „Vidíš, Simon, my nepotrebuujeme esemesky, nám postačia anjeli.“

*S*imon sa mi stal učiteľom života. Na to, aby som s ním mohla komunikovať, nestačia slová. Musím dávať veľký pozor, lebo aj tým najmenším pohybom mi môže niečo povedať. Keď som s ním začala pracovať, cítila som sa ja ako zdravá, ako tá, ktorá je silnejšia, ktorá ho presahuje. Čoskoro som však pochopila, že od neho dostávam omnoho viac, ako mu môžem dať ja. Zažila som, že to ja som mu bola dlžníkom. Dlhujem mu svoju vďaku za to, že 24 hodín denne nesie svoju obeť so samozrejmou, odovzdanou a s radosťou. Zo začiatku som mala súcit so svojím zverencom, ale rýchlo som spoznala, že toto zmierne utrpenie je vyznamenaním a že v Simonovi trpí sám Ježiš. Často cítim, že to, čo robím Simonovi, robím Ježišovi. Tento zážitok mi pomáha ráno prerušiť svoju poklonu pred najsvätejšou Oltárnou sviatosťou a ísť do práce. Pochopila som, že Ježiša nachádzam v Simonovi a že keď mu slúžim, pokračujem v poklone. To mi potvrdzuje aj sv. Filip Neri, ktorý povedal: „Opustiť vlastné duchovné radosti, aby som pomohol blížnemu, je prejavom veľkej dokonalosti a znamená to opustiť Krista pre Krista.“ Cez Simona som zakúsila, že je pre mňa ctou byť pri človekovi, ktorý trpí, pretože on trpí aj za mňa. Kvôli tomu cítim vždy potrebu ďakovať mu.

Sme šťastní, že Simon je našim synom

*S*imonovi rodičia a jeho mladšia sestra Franziska ho zahŕňajú láskou a úprimnou náklonnosťou. Navštívili sme ich, aby sme si ich odfotili. Porozprávali nám, že poznajú mnoho prípadov, kde postihnuté dieťa vychováva, žiaľ, iba jeden rodič, pretože partner nebol ochotný niesť toto bremeno alebo sa považoval za menejcenného. Mnohí sa hanbia za svoje postihnuté dieťa a doslova ho doma skrývajú. Vďaka viere dokázali rodičia Maiorani prijať Simona ako perlu, ako vzácny poklad, ktorý im Pán zveril. K jeho 18. narodeninám 12. júna 2013 zostavili pár diapoziťov zo života svojho syna a napísali mu nasledovné vyznanie:

Milý Simon,

už prešlo osemnásť rokov, čo si sa narodil. Naplnil si náš život, naše srdcia, našu dušu a naše myšlienky svojím úsmevom, svojimi slzami, svojou túžbou byť šťastným, svojou silou vôle a svojou láskou.

Keď si sa narodil, bol si veľmi pekný, ale pre pochybenie jednej osoby si sa stal zvláštnym – veľkí to nazývajú mozgovou obrnou.

Keď sme sa na teba pozreli, potlačili sme vzlyky, ktoré sa nám predierali hrdlom, hnev nám trhal srdce, ale oči odmietali plakať. Modlili sme sa k Bohu:

„Ty dávaš a ty berieš, ale prečo práve náš syn?“

Čas plynul a pomaly, pomaličky sme sa učili objavovať dar: spolu sme sa stali trpezlivými, pokornými a priateľskými voči ľuďom; aby ťa neodmietali, ale aby ťa mali radi. Naučili sme sa bojovať. Pokým ostatní rodičia snívali, aby ich deti patrili v škole medzi najlepších, medzi priateľmi a v spoločnosti medzi tých prvých, my sme sa uspokojili s malými pokrokmi, ktoré ti pomohli, a ty si sa mal dobre.

Dnes ti chceme poďakovať. Milý Simon, vďaka, že si sa narodil; vďaka, že si chcel žiť – nech to stálo, čo to stálo; vďaka za tvoju vytrvalosť, ktorú si neustále preukazoval; vďaka za tvoju lásku; vďaka, že si nás naučil žiť a vychutnávať si v živote malé veci. Ďakujeme Bohu, že ťa nám daroval.

Tvoj príbeh sa nekončí. Spoločne ho budeme písať ďalej, spolu pôjdeme ďalej.

Krok za krokom, rok za rokom, vždy s tvojím úsmevom, ktorým nás každý deň obdarúvaš. Šťastie nespočíva v tom, aby sme mali zo všetkého to najlepšie, ale v tom, aby sme zo všetkého, čo máme, dokázali urobiť to najlepšie.

S láskou tvoja mama, tvoj otec
a tvoja sestra Franciska.

Milosrdný Samaritán našej doby

Campobasso v talianskych Apeninách je domovom lekára Ermanna Dell' Omo, špecialistu na očné choroby. To, že sme ho spoznali, sa stalo Božím riadením.

Tridsať rokov pôsobil ako primár na očnej klinike v Larine a od roku 2007 svojimi bohatými a vzácnymi skúsenosťami pomáha svojmu synovi a očným lekárom na klinike Villa Maria v Campobasse.

No nie je len váženým špecialistom, je aj niekým, kto pre lekárov, spolupracovníkov a pacientov znamená oveľa viac. Stal sa pre nich doslova otcom.

Ako lekár, ktorý bol dlhé roky primárom, sa medzi talianskymi očnými lekármi tešíte vynikajúcemu menu. Práve sme mohli byť svedkami toho, ako sa jeden mladý lekár prišiel s vami poradiť. Čo vás vedie k tomu, že svoje sily a odborné skúsenosti naďalej dávate k dispozícii iným lekárom a pacientom, a to aj napriek tomu, že sám ste už na zaslúženom dôchodku?

*V*erím, že sem ma zaviedol Boh a že moje povolanie je misiou, poslaním – uzdravovať oči ľudí, a tak im prinášať radosť. Každý, kto ku mne príde, je určitým spôsobom chudobný, lebo mu chýba zdravie. Ale nechcem, aby sa chorý u mňa cítil ako „chudák“, ale skôr ako môj brat, lebo zajtra by som mohol byť na jeho mieste ja. Takto je to možné len vtedy, ak je Ježiš pri každom stretnutí na prvom mieste. Práve jemu chcem slúžiť v každom pacientovi. Ľudia sa zverujú lekárovi nielen so svojimi zdravotnými ťažkosťami, ale často aj s inými problémami. Preto nepotrebujú len lekára, ktorý má isté odborné schopnosti, ale hlavne niekoho, kto sa o nich postará ako o osobu.

Chcem dať môjmu povolaniu iný ráz, nielen čisto medicínsky; a to by som chcel sprostredkovať všetkým mojim kolegom. Magna charta lekára – to je podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi (Lk 10,25-37). Tohto milosrdného Samaritána by sme mali mať vždy pred očami. Čo urobil? Už z diaľky zbadal ťažko zraneného, okradnutého muža, mal s ním súcit, išiel k nemu, navrátil mu jeho dôstojnosť, na rany mu naliol olej a víno a obviazal mu ich, zaniel ho do hostinca a zaplatil za neho. Uzdravil ho nielen fyzicky, ale aj psychicky.

Tomu sa povie postarať sa o chorého. To znamená byť lekárom v celom rozmere. Tak nám to ukázal Ježiš a tak z nás robí svojich učeníkov. Avšak aby sme to mohli žiť, musíme ho prosieť o pomoc.

Ste očným lekárom pre deti i dospelých. Keď je to nevyhnutné, predpíšete im okuliare, ale operujete aj komplikované očné ochorenia alebo asistujete pri zložitých operáciách. Tak dodávate mladším lekárom istotu a pomáhate im, ak vás o to požiadajú. Čo to pre vás znamená, keď hovoríte, že pri tom potrebujete Božiu pomoc?

*P*očas dlhých rokov mojej práce očnému špecialistu som mohol hlbšie pochopiť, že bez Ježiša nemôžem urobiť nič. To nie je žiadna pohodlnosť. Vždy musíme zo seba vydať maximum. Ale myslím si, že všetko, čo robíme, musí byť požehnané Pánom, ak chceme, aby to prinieslo ovocie. Inak pracujeme len pre peniaze alebo len pre vlastné uplatnenie.

Navyše pociťujem, ako veľmi Ježiša potrebujem, aby som mohol dať pacientom to, čo potrebujú, lebo sám sa veľmi rýchlo môžem dostať na hranice vlastných možností. Ak som napríklad za dve minúty stanovil diagnózu, že pacient potrebuje okuliare, tým sa moje ošetrenie skončilo. Avšak pacient často potrebuje viac času, možno hľadá radu alebo potrebuje útechu v nejakej ťažkej životnej situácii.

Vtedy, keď je čakáreň plná alebo ja mám niečo iné v pláne, mi môže pomôcť len Ježiš, aby som nestratil trpezlivosť. Len ak v druhom vidím tvár trpiaceho Pána, mám silu aspoň sčasti zabudnúť na seba, myslieť len na pacienta a byť tu len pre neho. Potom uzdravuješ skutočne.

Jedna rehoľná sestra, ktorej ste operovali šedý zákal, nám povedala, že ste si pred operáciou klakli a nahlas ste sa modlili: „Pane, táto sestra je tvojou nevestou. Nie som hoden ju operovať. Preto, Pane Ježišu, sa ti celkom odovzďavam, dôverujem ti; daj, aby som mohol byť v tomto tak dôležitom okamihu nástrojom v твоjich rukách. Prosím ťa, zober moje úbohé ruky do svojich a veď ich, aby konali len dobro. Pomôž mi, Ježiš, ochraňuj a žehnaj túto prácu, aby sa všetko dialo len na tvoju väčšiu slávu!“ Potom, ako to dosvedčuje sama pacientka, ste sa pomodlili Zdravas, Mária a prosili ste anjelov strážcov o pomoc. Také niečo táto sestra ešte nikdy nezažila.

*Z*o skúsenosti viem, že rovnaký zákrok môže u desiatich pacientov viesť k uzdraveniu, no u jedenásteho nie. My lekári máme pri operácii k dispozícii len svoje úbohé ruky a niekoľko nástrojov, ale Boh má plnosť. Keď on pomôže, dokážeme všetko, potom sa môže dokonca udiť aj zázrak. Preto si pred každou operáciou pokľaknem. Zvyčajne sa spýtam pacientov, či sa môžem za nich pomodliť. Ak si to neželajú, pomodlím sa sám, v tichosti. Vo väčšine prípadov sú však za modlitbu vďační. Navyše je to pre pacienta veľmi dôležité, aby pochopil, že nedôveruje mne, aj keď som špecialista, ale Bohu. Modlitbou mu poviem: „Ja som len človek, čo si robí svoju prácu. Ak všetko dobre dopadne, musíme za to ďakovať Pánu Bohu, ktorý nad nami držal svoju ruku.“ Vytvorí to aj zdravú rovnováhu v úcte k lekárovi.

Jedna z našich sestier, ktorá prednedávnom po prvýkrát zavítala na kliniku Villa Maria, si hneď všimla, ako výnimočne priateľsky ju prijali na recepcii. Čakáreň bola skoro plná, keď ste, ešte pred začatím ordinácie, vošli dnu a po priateľskom pozdrave ste s úplnou samozrejmosťou povedali, že sa chcete pomodliť za úmysly pacientov modlitbu Anjel Pána. Všetci sa postavili, došli ešte niekoľkí spolupracovníci a spolu ste sa pomodlili. Potom ste vyzvali jedného z pacientov – sudcu, známeho v celom meste, aby vás nasledoval do ordinácie. Onedlho nato ste s rovnakou láskavosťou a úctou prijali očividne chudobného človeka. Čo vás privádza k takémuto konaniu?

*K*eď som pred siedmimi rokmi začal pracovať v tejto nemocnici, dopyčul som sa, ako Panna Mária v Medžugorí povedala, že je šťastná, keď sa modlíme Anjel Pána. Tak veľmi som jej chcel urobiť túto radosť, ale nechcel som byť sám, lebo čím viac si ju budeme uctievať, tým viac budú

ona a jej Syn pri nás prítomní. Veľmi som si želal, aby sme na mojom novom pracovisku žili podľa jej želania.

Porozprával som sa najprv s lekármi, či by sme sa mohli každý deň stretnúť a spoločne pozdraviť našu nebeskú Matku. Súhlasili a čoskoro sa k nám pridalo aj niekoľko ľudí z personálu. Všetci pocítili pozitívny účinok modlitby, a tak som o túto milosť nechcel ukrátiť ani pacientov. Každý z nás vie, aké namáhavé môže byť čakanie a koľko nervov nás to môže stáť. Čakáreň sa môže stať súdkom pušného prachu alebo, ak sa modlíme, miestom pokoja. Vždy sa ospravedlňujem mojim pacientom, ak musia dlho čakať, a hovorím im, že sa za nich rád pomodlím, lebo chcem, aby im Ježiš pripravil to najlepšie prijatie a aby nás požehnal. Modlím sa s nimi predovšetkým za to, aby nás lekárov osvietil Duch Svätý pri stanovovaní správnej diagnózy.

Niektorí pacienti niekedy len ticho počúvajú a do modlitby sa nezapoja, avšak ešte nikdy som nezažil, že by niekto protestoval. Keď je človek chorý, cíti, že Boha potrebuje. Prednedávnom sa mi kvôli jednej operácii nepodarilo prísť do čakárne presne o dvanásť. Prvé, čo mi pacienti povedali, keď som prišiel, bolo: „Pán doktor, dnes sme sa ešte nepomodlili.“ Len s Pánom Ježišom dokážeme priniesť nebo na túto zem. To je úloha nás kresťanov.

Ako ste našli túto hlbokú lásku k Ježišovi? Boli ste vždy veriaci alebo vás k vašej viere priviedla nejaká zvláštna udalosť?

*M*oja mama pracovala ako učiteľka, ale predovšetkým bola modliacim sa človekom. Každý deň sa modlila ruženec, konala si novény k Nepoškvrnenej, k sv. Jozefovi a pod. Svoju vieru vyjadrovala aj skutkami lásky k blížnemu. Pomáhala chudobným a vždy hľadela na to, či niekto nepotrebuje jej pomoc. Pre nás bola živým príkladom hlboko veriaceho a láskyplného človeka. To vo mne zostalo a stala sa mojím vzorom.

Ruženec je pre mňa veľmi vzácny. Panna Mária hovorí o význame modlitby ruženca v mnohých zjaveniach. Avšak ešte viac ma o tom presvedčil Svätý Otec Ján Pavol II., ktorého mám veľmi rád. Tak rád sa modlil ruženec a dokonca nám daroval tajomstvá ruženca svetla. Mojm prianím je každý deň sa pomodliť všetky štyri ružence, čo sa mi, žiaľ, nie vždy podarí. Keď sa ráno zobudím, kľaknem si vedľa postele a pomodlím sa, väčšinou spolu so svojou manželkou, prvé dva ružence. Tretí sa pomodlím v priebehu dňa, ale posledný sa mi nie vždy podarí. Zjavenia v Medžugorí majú pre mňa veľký význam, a preto sa snažím žiť podľa priania Panny Márie; to znamená aj to, že sa v stredu a v piatok postím o chlebe a vode. O šiestej ráno idem na sv. omšu, pretože neexistuje nič iné, čo by som potreboval viac ako Božie slovo a Eucharistiu. Keď zvládneš vstať o pol hodinu skôr, aby si počul Božie slovo a prijal telo Pána, aj napriek všetkej roztržitosti a možno aj nechuti vstať, potom si zažil kontakt s Pánom, ktorý je nevyhnutný pre tvoj život. To má účinok na celý tvoj život.

Vždy myslím na slová: „Lebo ako sprýchne z neba dážď a sneh a nevráti sa ta, ale opojí zem, zúrodní ju, dá jej kľičiť a dá semä na siatie a chlieb na jedlo; tak bude moje slovo, ktoré mi vyjde z úst, nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a vykoná, na čo som ho poslal.“ (Iz 55,10-11) Božie slovo osvecuje a utešuje každého, premieňa ťa. V priebehu rokov človek pochopí, že nikto nikdy nevyslovil také slová ako Pán Ježiš. Keby som len dokázal povedať čo i len nepatrný zlomok z toho, čo povedal on! Každým slovom nám dáva napomenutia a rady, ako môžeme žiť ako lepší ľudia. Jeho slovo mi však predovšetkým ukazuje, ako sa mám starať o chorých, ako mám hovoriť o druhých, že nemám nikoho kritizovať – ani lekárov či zamestnancov. Je to veľmi dôležité pre vytvorenie dobrého pracovného prostredia.

Čo hovoríte pacientom, keď im musíte oznámiť veľmi bolestivú diagnózu?

Človek musí byť taktný a empatický. Slová, ktoré povie, musí vyberať s citom. Pri veľmi vážnych diagnózach, ako napríklad pri nastávajúcom oslepnutí, ktorému nevieme zabrániť, sa pacient ako prvý spýta: „Ale prečo práve ja?“ Predovšetkým v takýchto momentoch potrebujem Pána. V takomto utrpení existuje len jedno vysvetlenie: pohliadnuť na kríž a objasť Ježiša. Ak mu dôveruješ, on je tu pre teba a uteší ťa. Keď je človek chorý, musí dôverovať najprv Bohu a potom lekárovi. Musí dôverovať a potom sa zveriť.

MUDr. Ermanno Dell'Omo si popri sv. Jozefovi veľmi uctieva aj sv. Giuseppe Moscatiho (1880-1927) z Neapola. Už počas svojho života bol lekár Giuseppe Moscati pokladaný za svätca, lebo svoj život celkom zasvätil Ježišovi v chorých. „Chorí“, ako sám píše, „sú Kristovou podobou. Blahoslavení sme my lekári, ak si uvedomujeme, že pred sebou nemáme len ľudské telá, ale nesmrteľné duše. Koľko bolestí môžete omnoho jednoduchšie utísiť láskyplnou, duchovnou radou ako len tým, že chorým podáte strohý lekársky predpis a pošlete ich do lekárne! Pre tých, ktorí vás obklopujú, musíte byť príkladom jednoty s Bohom. To vás naplní radosťou.“

(Ascensione 1923, M1 256, s. 64, Scienza e fede)

Životom so Sedembolestnou

Odpradávná vnímal človek svoj život ako púť. Pokladal sa na zemi za cudzinca, pútnika, ktorý po klukatých cestách kráča v ústrety skutočnej domovine.

Svätý Pavol to pripomína v liste Filipanom: „Veď naša vlasť je v nebi“ (Fil 3, 20).

*Sme putujúca Cirkev, a preto neustále na ceste vpred,
každým dňom bližšie k naplneniu Božích prislúbení.*

*Podstatu tohto putovania do nebeskej domoviny zažívame
na púťach do rôznych národných i medzinárodných svätýň,
kde hlbšie a intenzívnejšie pociťujeme Božiu prítomnosť.*

Početné mariánske kaplnky, kostoly a chrámy sa stali pútnickými miestami. Na Slovensku ich poznáme mnoho. Hovorí sa, že máme vyše 55 takýchto miest. Najznámejšie z nich sú zaiste Marianka pri Bratislave, Staré Hory, Rajecká Lesná, Mariánska hora v Levoči či Šaštín – Stráže. Putovanie bolo úzko späté už so životom samotnej Panny Márie. Keď nahliadneme do Svätého písma, vidíme ju neustále putovať: z Nazareta do mestečka Ain Karem k Alžbete, odkiaľ sa po troch mesiacoch opäť vracia domov; potom z Nazareta do Betlehema a následne dokonca do da-

lekého Egypta; a potom z Egypta zasa späť. Ale ani tam sa to nekončí. Každoročne na veľké sviatky putuje do Jeruzalema. Toto všetko boli dlhé a namáhavé púte. No tá najťažšia, hoci najkratšia, ale predsa len najdôležitejšia, bola púť na Kalváriu, kde stojí pod krížom svojho Syna v jeho ‚hodine‘, aby počula jeho odkaz, testament: „Žena, hľa, tvoj Syn!“ (Jn 19,26) Tieto slová znamenajú, že sa stávame deťmi Panny Márie. A ona nás od tejto rozhodujúcej chvíle miluje a stará sa o nás ako o vlastného Syna. Duchovne nás rodí, a potom sýti, chráni, obraňuje a je nakoniec prítomná aj v našej ‚hodine‘ pod naším krížom.

 Od Sedembolestnej sa v tomto, jej zasvätenom roku môžeme naučiť práve i toto: vidieť v každom blížnom Ježiša. Nech nám v tom pomáha aj brožúrka, ktorú Vám prinášame v tomto jubilejnom čísle nášho časopisu Víťazstvo Srdca ako malý darček. Učme sa od Márie v blížnom milovať Krista; veď každý je Máriiným dieťaťom, ona pod krížom prijala za svoje dieťa každého človeka.

Matka Tereza žila svoj apoštolát takpovediac „od Ježiša k Ježišovi“, od Ježiša v Najsvätejšej Sviatosťi k Ježišovi v blížnom, a naopak. No nielen misionári, nielen kňazi a Bohu zasvätené osoby majú Sedembolestnú nasledovať v tomto vykúpenom pohľade na blížneho. Platí to aj pre manželov. Veď už samotný príbeh, ktorý je spojený so začiatkom dejín šaštínskej baziliky, nám ponúka pekný príklad. Angelika Bakičová, manželka grófa Imricha Czobora, majiteľa šaštínskeho panstva, prosievala o pomoc Sedembolestnú pri jej obraze, ktorý visel na strome v blízkosti zámku. V manželstve s Imrichom Czoborom zažila veľa trápenia a raz po ďalšej prudkej reakcii svojho rozhnevaného muža s dôverou zverila jeho obrátenie do rúk Panny Márie. Zároveň jej dala sľub, že ak sa manžel zmení, dá zhotoviť sochu Sedembolestnej.

Aké ťažké je vidieť Ježiša v človeku, ktorého chyby sa nás dennodenne dotýkajú a zraňujú! Práve takáto božská láska má však veľkú moc.

 V Amsterdame Panna Mária – Matka všetkých národov často a dôrazne pripomína prvé a najväčšie prikázanie. Matka Ida vidí toto slovo napísané veľkými písmenami: LÁSKA.

Túto lásku ale nedokážeme žiť, ak nám nebude daná. Touto láskou je Duch Svätý, ktorého si môžeme vyprosiť v *modlitbe Matky všetkých národov*. Panna Mária nám dáva riešenie, ako dokážeme v druhom človeku – možno nevzhľadnom, nepríjemnom, hriešnom, ba dokonca v našom nepriateľovi – vidieť Ježiša. Učí nás modlitbu, v ktorej prosíme, aby Duch Svätý prebýval v našom srdci a aby nás – na jej príhovor – touto láskou naplnil. Napodobňovať Sedembolestnú sa nám podarí len vtedy, ak my sami budeme zvnútra premenení. A to je obrátenie srdca, ktoré prináša pokoj. Takto Panna Mária sľubuje pokoj každému človeku a všetkým národom. Cesta k pravému pokoji a zmiereniu medzi národmi sa začína práve tu.

„Nech začnú od tohto!“ hovorí Matka všetkých národov. „Malí tohto sveta sa opýtajú: ‚ako máme začať? Do tejto situácie nás dostali veľkí.‘“ A potom veľmi dôrazne hovorí: „Keď sa budete navzájom milovať, keď budete žiť lásku až do krajnosti, ani veľkí nebudú mať šancu. Chodte pod kríž a modlite sa to, čo som vás dnes naučila, a Syn vás vypočuje.“ (11. 2. 1951) V jednom z posolstiev hovorí takto: „Národy sveta musia mať na pamäti jedno prikázanie – prikázanie lásky. Keď si toto uvedomia, láska sa navráti a svet bude zachránený.“ (15. 11. 1951) „Láska môže zachrániť tento rozvrátený svet.“ (31. 11. 1951)

Svoju reč pred Valným zhromaždením OSN 26. októbra 1985 ukončila Matka Tereza týmito slovami: „Modlitba nám daruje čisté srdce. S čistým srdcom uvidíme Boha v každom človeku. A keď uvidíme Boha v každom človeku, budeme žiť v mieri...“

A tak Vás, milí čitatelia, už teraz pozývame 14. februára 2015 do Nitry na *Modlitbový deň k úcte Panny Márie, Matky všetkých národov*. Pozývame Vás, aby sme v spoločnej modlitbe vyprosili pre nás, pre našu krajinu a pre celý svet Ducha lásky, Ducha Svätého, ktorý nás premení a daruje národom vytúžený pokoj. Sme pútnici na ceste k naplneniu Božích prislúbení. No závisí aj od našej spolupráce, kedy sa Božie prislúbenia naplnia. Nech nás Rok Sedembolestnej, v ktorom sme sa jej celkom zverili a zasvätili, vedie bližšie k novému času, k novému vyliatiu Ducha Svätého na Cirkev a na celý svet.

Kiežby Matka všetkých národov, preblahoslavená Panna Mária, bola našou Orodovnicou!

*Mária, Matka, Sedembolestná,
nauč nás Bohu hovoriť áno.*

*Nauč nás milovať Krísta v bratovi,
v každom okamihu dňa,
nauč nás Krísta dávať svetu,
buď nám vždy k svojmu Synovi bránou.*

*Oroduj za nás,
Matka Sedembolestná!*